

ADVIES Nr 04 / 1999 van 18 februari 1999

O. Ref. : 10 / A / 1998 / 028

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit waarbij aan de V.Z.W. Braille-Liga toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen wordt verleend.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid artikel 5, tweede lid, gewijzigd door de wetten van 19 juli 1991 en 8 december 1992;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken dd. 19 november 1998, ontvangen op de Commissie op 25 november 1998;

Gelet op de brief van mevr. Lepoivre gericht aan de Minister van Binnenlandse Zaken dd. 19 januari 1999;

Gelet op het verslag van mevr. Lepoivre;

Brengt op 18 februari 1999 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

Het aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna: de Commissie) ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt tot het verlenen van toegang aan de v.z.w. Braille-Liga (hierna : de Braille-Liga) tot de gegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 5° en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna : de wet van 8 augustus 1983).

De Braille-Liga wenst dus de mededeling te verkrijgen van het adres van de hoofdverblijfplaats, alsmede van de opeenvolgende wijzigingen hiervan beperkt tot de periode van drie jaar die de aanvraag voorafgaat, van iedere in België verblijvende en als blind of visueel gehandicapte erkende persoon.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT :

---

1. TOEPASBARE WETGEVINGEN :

De problematiek van de toegang tot het Rijksregister door de Braille-Liga moet beoordeeld worden met zowel de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen voor ogen als de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

A. Wet van 8 augustus 1983 :

Deze wet legt beperkingen op inzake de instellingen die toegang mogen hebben tot het Rijksregister (zie in die zin artikel 5 van voornoemde wet).

De Braille-Liga is een v.z.w. die "tot doel [heeft], afgezien van iedere andere bezigheid, het welzijn van de blinden en de visueel gehandicapten en erop gericht [is] hen moreel en stoffelijk op dezelfde wijze in het gehele land te helpen" (artikel 3 van haar statuten).

Deze v.z.w. vervult dus opdrachten van algemeen belang.

De toegang tot het Rijksregister mag haar bijgevolg verleend worden overeenkomstig artikel 5, tweede lid, a) van de wet van 8 augustus 1983 dat de Koning machtigt, na advies van de Commissie, de toegang tot het Rijksregister uit te breiden tot instellingen van Belgisch recht die opdrachten van algemeen belang vervullen.

B. Wet van 8 december 1992 :

1. Algemeen

De informatiegegevens van het Rijksregister zijn persoonsgegevens in de zin van de wet van 8 december 1992.

Deze wet, die de algemene beginselen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer stelt, is immers toepasbaar op alle databanken met persoonlijke gegevens (vgl. de inleiding van de Minister van Justitie, Verslag MERCKX - VAN GOEY, *Parl. St.*, Kamer, 1991-92 – nr. 413/12, p. 6).

De verwerkingen van persoonsgegevens zijn enkel toegestaan voor duidelijk omschreven en wettige doeleinden. Bovendien dienen zij, uitgaande van die doeleinden, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig te zijn.

De wet van 8 december 1992 strekt tot het tot stand brengen van "... een evenwicht[...]tussen de vereisten van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en die van een goed georganiseerd bestuurlijk, economisch en sociaal bestel..." (*Parl. St.*, Kamer, 1991-92, nr. 413/12, p. 6).

De Commissie herhaalt dus dat de voordelen die een instelling zou kunnen genieten dankzij de toegang tot het Rijksregister krachtens de wet van 8 augustus 1983, afgewogen moeten worden tegen de risico's op schending van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken personen.

2. Onderzoek van de doeleinden :

De opdracht van de Braille-Liga bestaat uit het helpen van de blinden en slechtziende personen, door hen gratis diverse bijstand en faciliteiten te verlenen zoals een sociale dienst, een bibliotheek, regionale culturele centra, een dienst voor de inschakeling in het arbeidsproces, vormingscentra, diensten voor hulp in het dagelijkse leven...

De Braille-Liga vraagt enkel toegang tot de informatie uit het Rijksregister om in contact te blijven met visueel gehandicapte personen die reeds een beroep gedaan hebben op haar diensten. Zij schuift als argument naar voren dat twee derde van de personen die zij helpt, bejaard zijn en velen onder hen verhuizen en haar vergeten hun adreswijziging mee te delen, zonder daarbij rekening te houden met de gevolgen dat dit heeft op contactueel vlak en voor de opvolging van hun dossiers (bijvoorbeeld : uitkeringen en andere vorderingen voor de rechtbanken).

De toegang tot het Rijksregister zou haar in staat stellen haar bestand regelmatig bij te werken. De Braille-Liga rechtvaardigt haar aanvraag door het feit dat wanneer een schrijven haar via de post teruggestuurd wordt met opgave van de redenen van terugsturen, de gemeenten haar het adres van de correspondent of de melding van diens eventueel overlijden niet meer meedelen of slechts tegen betaling van 200 tot 250 frank. Daar zij een liefdadigheidsinstelling is, beschikt zij niet over de financiële middelen om te betalen voor het verkrijgen van die adreswijziging of van deze informatie.

De Commissie is gevoelig voor het risico van isolement van de betrokken personen (blind of slechtziend). Zij wijst er bovendien op dat tijdens het eerste contact en vervolgens regelmatig op schriftelijke (namelijk door documenten opgesteld in grote letters, of in brailleschrift), alsmede op mondelinge wijze (namelijk dankzij opgenomen cassettes), de blinde of visueel gehandicapte personen geïnformeerd worden over hun recht om op eender welk moment te weigeren in het bestand van de Liga opgenomen te worden.

Overigens heeft de Braille-Liga de verslaggever meegedeeld dat zij eveneens over een "donateur"-bestand beschikt. Dit bestand staat volledig apart van het bestand van de blinde of slechtziende personen aan welke zij hulp verleent. De Braille-Liga verbindt er zich toe de toegang tot het Rijksregister die het koninklijk besluit haar zou verlenen, niet te gebruiken om haar donateur-bestand bij te houden.

Zij legt eveneens de nadruk op het feit dat haar bestanden in geen geval noch verhuurd, noch uitgeleend, noch verkocht worden aan andere verenigingen of ondernemingen. Alle informatie waarover zij beschikt wordt uitsluitend gebruikt ten voordele van de gehandicapte persoon om gehoor te geven aan diens verzoek en in het raam van haar tussenkomst.

3. Omvang van het recht van toegang :

De toegang tot het Rijksregister wordt gevraagd voor een enkel gegeven dat in deze gegevensbank geregistreerd is, namelijk de actuele hoofdverblijfplaats van de blinde of slechtziende personen (momenteel zo'n 15.000 personen).

De toegang tot het gegeven "hoofdverblijfplaats" zal de Braille-Liga in staat stellen haar werk optimaal en zonder bijkomende kosten voort te zetten. Haar administratief beheer zal er door gemakkelijker gemaakt en beter worden.

Na het nemen van inlichtingen bij het Rijksregister blijkt niettemin dat het op praktisch vlak voor deze laatste onmogelijk zal zijn om dit enkel gegeven aan de Braille-Liga mee te delen.

De toegang tot het gegeven "verblijfplaats" veronderstelt immers dat eveneens toegang verleend wordt tot twee andere gegevens van het Rijksregister, namelijk de naam en de voornaam (informatie bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° van de wet van 8-8-1983) alsmede de geboortedatum (informatie bedoeld in artikel 3, eerste lid, 2° van de wet van 8-8-1983).

De Commissie meent dus dat het artikel 1, eerste lid van het ontwerp van koninklijk besluit aan relevantie ontbreekt en gewijzigd moet worden in die zin dat de Braille-Liga eveneens toegang tot deze twee andere gegevens moet vragen.

Overeenkomstig artikel 1, tweede lid van het ontwerp van koninklijk besluit zou de Braille-Liga bovendien aan het Rijksregister kunnen vragen om haar de hoofdverblijfplaats mee te delen die de blinde of slechtziende personen gehad hebben in de loop van de drie jaren die haar aanvraag voorafgaan. Zij vraagt deze inlichting enkel om haar bestand op orde te stellen.

De Commissie is van oordeel dat deze toegang van geen enkel praktisch belang zal zijn voor de Braille-Liga, in die zin dat wanneer zij de naam, voornaam en geboortedatum zal meedelen van de personen wier actuele hoofdverblijfplaats zij wenst te kennen, het Rijksregister haar dat zal doorgeven zonder dat een overzicht van de opeenvolgende verblijfplaatsen van de betrokkenen noodzakelijk is.

De toegang tot de informatie bedoeld in artikel 1, tweede lid van het ontwerp van koninklijk besluit wordt dus niet gerechtvaardigd. Het moet bijgevolg geschrapt worden.

4. Gebruik van de informatiegegevens :

Artikel 1, eerste lid van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat de verkregen informatiegegevens slechts gebruikt mogen worden voor "de uitvoering van haar opdrachten van morele en stoffelijke hulp ten voordele van iedere in België verblijvende en als blind of visueel gehandicapte erkende persoon".

Artikel 3 van het ontwerp drukt hetzelfde beginsel uit. In dit opzicht wijst de Commissie erop dat er een discordantie bestaat tussen de Franse tekst van artikel 3, eerste lid van het ontwerp, en de Nederlandse tekst van hetzelfde ontwerp. Om met de Nederlandse versie overeen te stemmen en aldus een betekenis te hebben, zou dit artikel 3 in het Frans als volgt moeten luiden : "les informations obtenues par application de l'article 1er ne peuvent être utilisées qu'aux fins mentionnées dans cet article...".

Krachtens artikel 3, tweede lid, mogen de gegevens van het Rijksregister niet aan derden medegedeeld worden.

Worden evenwel niet als derden beschouwd :

- 1) de natuurlijke personen waarop deze informatiegegevens betrekking hebben of hun wettelijke vertegenwoordigers;
- 2) de openbare overheden en de instellingen aangeduid krachtens artikel 5 van de wet van 8 augustus 1983, in het kader van de betrekkingen die zij met de Braille-Liga onderhouden tijdens de uitoefening van hun wettelijke en reglementaire bevoegdheden.

Deze bepaling, conform de vorige adviezen van de Commissie, roept geen specifieke bedenkingen op.

5. Aanwijzing van de personen aan wie toegang tot de gegevens verleend wordt :

Volgens artikel 2 van het ontwerp van koninklijk besluit is de toegang voorbehouden aan :

- 1) de directeur van de Braille-Liga;
- 2) de personeelsleden van de Braille-Liga, die hij hiertoe bij naam en schriftelijk zal aanwijzen.

De lijst van de personeelsleden zal jaarlijks aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer bezorgd worden.

De Commissie verkiest dat deze lijst ter plaatse wordt bewaard en haar ter beschikking wordt gehouden.

De Commissie wenst eveneens dat de personeelsleden van de Braille-Liga die toegang tot het Rijksregister zullen hebben, een document ondertekenen dat de nadruk legt op hun plicht om de veiligheid van de verwerking en de vertrouwelijkheid van de gegevens van het Rijksregister waartoe zij toegang hebben, te verzekeren.

OM DEZE REDENEN,

brengt de Commissie, onder voorbehoud van de boven vermelde bemerkingen betreffende het schrappen van artikel 1, tweede lid, en betreffende de wijzigingen die aan te brengen zijn aan de artikelen 1, eerste lid, 2 en 3, eerste lid van het ontwerp;

een gunstig advies uit inzake de toegang van de Braille-Liga tot sommige gegevens van het Rijksregister voor de doeleinden omschreven in de aanvraag.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) B. HAVELANGE

(get.) P. THOMAS